

Reescriptura i apropiació de mites de la feminitat

Autoria: Isabel Canet Ferrer

Títol: *L'udol de la lloba*

Editorial: Edicions del Buc, La Pobla de Farnals, 2024

79 pàgines

Isabel Canet Ferrer és coneguda com a narradora, el seu llibre de relats *I tu, sols tu* (2019) és un dels èxits de la literatura en valencià. Autora de dues novel·les juvenils, *La copa dels orígens* (2011), *El baró de foc* (2015) i la biografia *Or i vellut. Retrat de dones de Gandia* (2007), també ha participat en llibres col·lectius i col·labora en diversos mitjans. Amb aquest títol *L'udol de la lloba* (Edicions del Buc) debuta en poesia i ha merescut el XLI premi Manuel Rodríguez Martínez - Ciutat d'Alcoi, 2024.

L'udol de la lloba és un poemari que consta de 41 poemes, sense divisió en parts, temàticament molt unitari, sembla el fruit madur i molt treballat de les inquietuds, malestars i desassossecs d'un jo poètic molt potent convertit en "Lloba" a qui li ha arribat l'hora de mossegar, cridar i reivindicar:

Sola, preciosa, t'ha arribat l'hora d'udolar
 ran del cingle tanta demència.
 Després, mossega. Mossega amb ràbia.

Un títol potent amb un primer poema que és tota una autofirmació com podem comprovar:

Dona

Experiència de ferro en la carn.

Només així ho suporta:

carn i ferro en una mútua

i titànica abraçada.

Isabel Canet Ferrer explora què és això de ser dona a través de la dualitat: “carn i ferro”, és a dir, fràgil i forta, motiu que es repetirà al llarg del poemari amb altres contraposicions, per exemple entre “aigua i ferro” o més punyent encara entre “dona i monstre” com si en certa manera volguera abastar tot allò que som, tant positiu com negatiu. També li ha arribat el moment de traure’s la màscara, això sí, amb molt de compte, la màscara que oculta tot allò que no vol veure, perduda la por a la por es mostra tal i com és.

La ràbia i la ira estan ben presents amb un camp semàntic molt ric amb termes com “l’udol”, “les urpades”, “les ungles”, motius que inciten a la rebel·lió de la lloba. A més al poemari trobem molts elements de la casa associats a l’univers femení: “la farina, l’oli i la sal”, “el ferment del vespre”, el pa que s’ha d’amassar com s’amassen els versos. Però també referències a l’escriptura perquè com molt bé deia Marguerite Yourcenar: “Escriure com amassar el pa, és una alquímia transformadora”. L’autora és una alquimista que pasta i transforma tot aquest material amb reflexions sobre el mateix fet d’escriure, hi apareixen reiteradament referències a: “versos”, “poemes”, “mots”, “lletres”, “escric”. Versos i poemes que la poeta embasta en “hores d’insomni”, moments que aprofita per a baixar als espais foscos, a la profunditat del subconscient com en “Efectes perversos de la codeïna”, tot un ventall d’imatges surrealistes.

A més a més tot aquest material apareix farcit d’una àmplia cultura dels mites: des de la dona d’aigua, passant per l’Esfinx amb la mirada ambigua que ningú no entén, les *kores*, les Hespèrides o el quadre del Bosch. Bona coneixedora del Segle d’Or l’autora fa seu el famós vers d’Ausiàs March i el capgira per a autoafirmar-se en “Destreses”:

Jo soc aquella que dansa amb un cèrcol

que em transmuta en l’artista i la pallerassa,

i, a vegades, en mussol inquiet.

Novament una dualitat: “l’artista i la palleressa”, però també hi apareix el mussol inquiet, símbol d’Atena i de saviesa. I és de persona sàvia relacionar el pas del temps amb l’observació de les coses petites i quotidianes com en “Retorn a les golfes” on els objectes petitíssims de la infantesa ja no hi caben en els dits de la dona madura que recorda el moment de descobrir les il·lusions, moments dels jocs que asseguraven “l’ínfima possessió de la vida”.

Trobareu en aquest llibre poemes que voldríeu atresorar i m’agrada especialment “Tria urgent” una tirallonga de coses que la poeta s’estima i que sonen com una versió personalíssima de “My favorite things” de la pel·lícula *The Sound of Music*.

Isabel Canet Ferrer demostra que domina la versificació i juga amb diverses mètriques: “Desdejuni amb música i aigua” és una pluja d’octosíl·labs, i altres poemes són decasíl·labs perfectes: “Sola a l’hivern”, “Insomni” i “Destresses”, per exemple.

En tot el poemari hi ha un “Soroll de fons” que no s’explicita, una ansietat que és la substància de la vida, un vertigen que només els versos poden apaivagar:

Així doncs, contra la veu insistent,
tan sols la invocació del poema.

Acaba amb un poema titulat “Als meus altres”, uns altres a qui promet que s’associarà només de la tristesa imprescindible perquè, per a valorar l’alegria, cal transitar per una certa tristesa, o almenys haver-la travessat d’esquitllentes com ha fet l’autora. I no podem deixar de recomanar la lectura de l’epíleg de Maria Josep Escrivà, una clau per obrir les portes d’aquest bell poemari que no us deixarà indiferents. Ha nascut una lloba i les llobes-fetilleres-bruixes la salutem.

Imma López Pavia